

УКРАЇНА

(19) UA (11) 40318 (13) U
(51) МПК (2009)
A01G 7/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ СТВОРЕННЯ І ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ МЕДОНОСНОГО ФІТОЦЕНОЗУ

1

2

(21) u200714587

(22) 24.12.2007

(24) 10.04.2009

(46) 10.04.2009, Бюл.№ 7, 2009 р.

(72) ПОСПЄЛОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ, UA, СА-
МОРОДОВ ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ, UA

(73) ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКА-
ДЕМІЯ, UA

(57) 1. Спосіб створення і поліфункціонального
використання медоносного фітоценозу шляхом
сівби та вирощування ехінацеї пурпурової
(*Echinacea purpurea* (L.) Moench) та ехінацеї блідої

(*Echinacea pallida* (Nutt.) Nutt.), який відрізняється
тим, що кожний з видів ехінацеї сіють одновидо-
вими смугами.

2. Спосіб за п. 1, який відрізняється тим, що після
закінчення сезонного використання медоносного
фітоценозу збирають насіння ехінацеї пурпурової
та ехінацеї блідої.

3. Спосіб за п. 1, який відрізняється тим, що після
ліквідації медоносного фітоценозу збирають коре-
невища з коренями ехінацеї пурпурової та ехінацеї
блідої.

Корисна модель відноситься до сільського го-
сподарства і може знайти застосування в рослин-
ництві, бджільництві, кормовиробництві, для ство-
рення фітоценозів медоносного напрямку.

Відомий спосіб створення медоносного
фітоценозу шляхом сумісної сівби та вирощування
ехінацеї пурпурової (*Echinacea purpurea* (L.)
Moench) та ехінацеї блідої (*Echinacea pallida* (Nutt.)
Nutt.) з подальшим їх використанням як медонос-
них культур на протязі періоду цвітіння [див. па-
тент на корисну модель №28024 від
26.11.2007р.].

Для цього насіння ехінацеї пурпурової та ехі-
нацеї блідої сіють у суміші навесні із рекомендо-
ваною нормою висіву, після отримання сходів за-
безпечують догляд за рослинами, а ефективне
використання фітоценозу здійснюється починаючи
із другого року вегетації.

Період ефективного використання медоносно-
го фітоценозу з ехінацеї пурпурової та ехінацеї
блідої складає 80-90 днів. Його розпочинають ви-
користовувати у першу декаду червня, а закінчу-
ють у другій - третій декаді серпня. Після відцві-
тання ехінацеї використовувати фітоценоз з метою

отримання насіння та сировини не доцільно через
те, що рослини ехінацеї пурпурової і ехінацеї блі-
дої ростуть у суміші.

Задача, на рішення якої спрямована корисна
модель, полягає у розширенні функціональних
можливостей медоносного фітоценозу.

Вона досягається за рахунок того, що ехіна-
цею пурпурову та ехінацею бліду сіють одновидо-
вими смугами (смуги ехінацеї пурпурової чергу-
ються із смугами ехінацеї блідої).

Однією з додаткових галузей застосування
медоносного фітоценозу може бути виробництво
насіння. Але при створенні медоносного фітоцено-
зу за прототипом неможливо зібрати окремо як
насіння ехінацеї пурпурової, так і насіння ехінацеї
блідої через те, що у фітоценозі вони ростуть у
суміші. Розділити їх існуючою очисною технікою не
видається можливим через морфологічну подіб-
ність насіння зазначених видів. Разом з цим, при
створенні медоносного фітоценозу пропонується
способом можна без перешкоди зібрати насіння
ехінацеї пурпурової та ехінацеї блідої, що розши-
рює функціональні можливості способу, який про-
понується (див. таблицю).

UA (19) 40318 (13) U

Поліфункціональність використання медоносного фітоценозу

Напрямок використання	Медоносний фітоценоз, <i>E. purpurea</i> та <i>E. pallida</i> у суміші (за прототипом)	Медоносний фітоценоз, <i>E. purpurea</i> та <i>E. pallida</i> смугами (пропонований спосіб)
Медоносний	можливе	можливе
Насінницький	не можливе	можливе
Лікарський	не можливе	можливе

Після декількох років використання медоносного фітоценозу він знижує свою продуктивність, внаслідок чого її ліквідують. Під час цього, у фітоценозі, створеному за відомим способом, кореневища з коренями не можливо використати як лікарську сировину, тому що в процесі викопування одночасно збираються кореневища двох видів, що недопустимо за регламентами фармакопейної документації. Якщо медоносний фітоценоз створено за пропонованим способом, то під час його ліквідації можна окремо зібрати як кореневища з коренями ехінацеї пурпурової так і ехінацеї блідої, і використати їх як лікарську сировину, що розширює функціональні можливості пропонованого способу.

Спосіб здійснюється наступним чином. В перший рік створення медоносного фітоценозу ехінацею пурпурову та ехінацею бліду культивують прямим висівом насіння у ґрунт. Зазначені види сіють окремо, паралельними смугами, які чергуються між собою: смуга ехінацеї пурпурової, смуга ехінацеї блідої. При цьому використовують рекомендовані для кожної конкретної природно - кліматичної зони строки сівби на норми висіву. Після отримання сходів проводять комплекс агротехнічних заходів, направлених на забезпечення росту і розвитку рослин в перший рік їх вегетації. Весною

другого та інших років вегетації здійснюють необхідні заходи із догляду за рослинами. Розширення функціональних можливостей медоносного фітоценозу за пропонованим способом здійснюється за рахунок збирання насіння, а кореневища з коренями після ліквідації фітоценозу використовують як лікарську сировину.

Приклад. Необхідно створити медоносний фітоценоз. Для цього в перший рік культивують ехінацею пурпурову та ехінацею бліду прямим висівом їх насіння у ґрунт однорядовими смугами, при цьому смуга ехінацеї пурпурової чергується із смугою ехінацеї блідої. Після отримання сходів здійснюють комплекс агротехнічних заходів, які забезпечують продуктивний ріст і розвиток рослин в перший рік вегетації. На другий і подальші роки рослини ехінацеї блідої починають цвітіння на початку червня, і з цього моменту можна використовувати створений фітоценоз для потреб бджільництва.

За рахунок сівби смугами після відцвітання ехінацеї та дозрівання насіння його збирають окремо для кожного із видів ехінацеї, очищують та використовують як посівний матеріал. Після ліквідації медоносного фітоценозу кореневища з коренями ехінацеї використовують як лікарську сировину.